

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Mladá Boleslav

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Mladá Boleslav se nachází v severovýchodní části Středočeského kraje. Tvoří tak 1 z 26ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- do SO spadá nejvyšší počet obcí v kraji - celkem 98;
- v dotčeném území žije celkem 107.892 obyvatel (což je 3. nejvyšší počet kraje), z toho 44.229 žije v jádrovém městě;
- rozlohou 810 km² je 3. největším obvodem kraje.

Tabulka 1: Komparace SO ORP ve Středočeském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Mladá Boleslav	98	107892	44229	810
Vlašim	48	25756	11769	496
Slaný	52	39412	15300	369
Benešov	51	57815	16541	690
Beroun	48	58157	18919	416
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	58	95579	17503	378
Čáslav	37	25125	10138	274
Černošice	79	128326	6570	580
Český Brod	24	19545	6839	184
Dobříš	24	21536	8755	318
Hořovice	37	29027	6835	246
Kladno	48	120572	68551	351
Kolín	69	79877	31077	584
Kralupy nad Vltavou	18	30399	17855	131
Kutná Hora	51	49234	20470	643
Lysá nad Labem	9	23427	8988	121
Mělník	39	43144	19346	457
Mnichovo Hradiště	22	16578	8384	213
Neratovice	12	30605	16415	113
Nymburk	39	39178	14871	355
Poděbrady	35	30531	13986	349
Příbram	75	70150	33553	925
Rakovník	83	55411	16427	896
Říčany	52	60009	14116	377
Sedlčany	22	22219	7452	449
Votice	15	12312	4603	289
Průměr za kraj	44	49685	-----	424

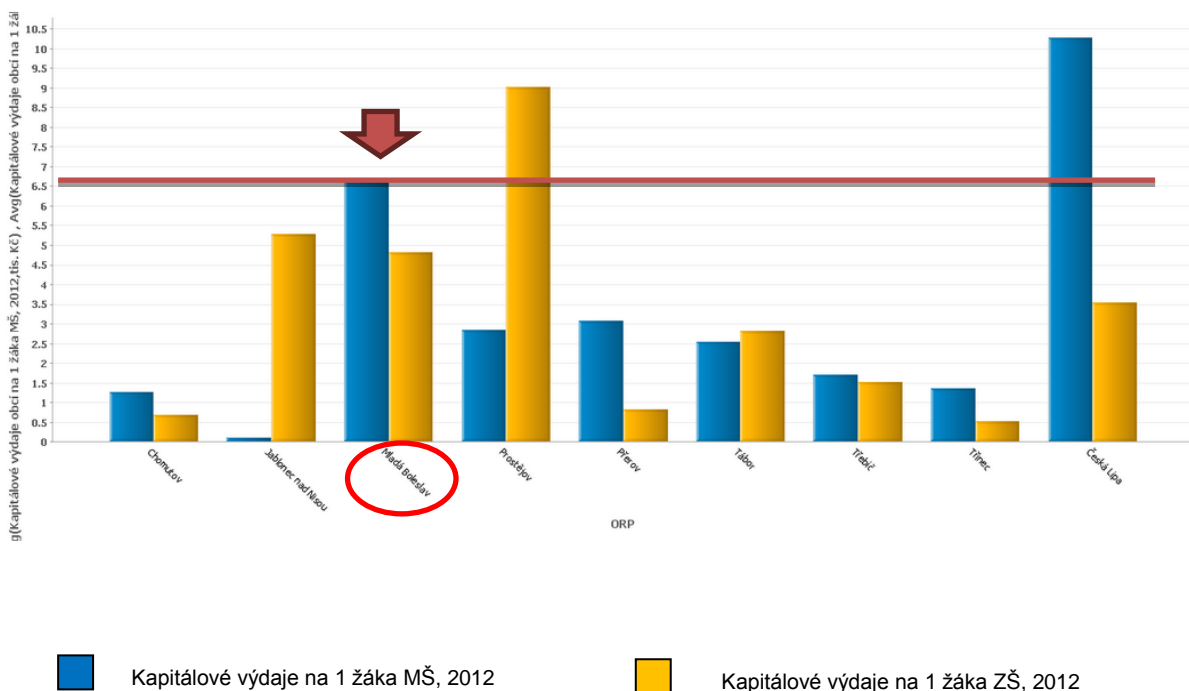
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno v porovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 95.000 až 115.000 obyvatel (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Frýdek-Místek, Opava, Prostějov, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Jihlava, Zlín, Teplice);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 35.000 až 50.000 (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Tábor, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Třinec, Prostějov, Přerov, Třebíč, Chomutov).

2. Předškolní a školní vzdělávání

Při bližším pohledu na problematiku předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Mladá Boleslav zejména porovnání **kapitálových výdajů na žáky základních a mateřských škol**. Kapitálovými výdaji na žáka MŠ (6,66 tis. Kč/žáka) tvoří spolu s SO ORP Česká Lípa dvojici obvodů s nejvyššími hodnotami ve skupině SO (dle kritéria velikosti jádrové obce). Podobně i výší kapitálových výdajů na žáky ZŠ patří k horní polovině (je 3. nejvyšší) sledovaných SO ORP (4,81 tis. Kč/žáka). Viz obrázek 1.

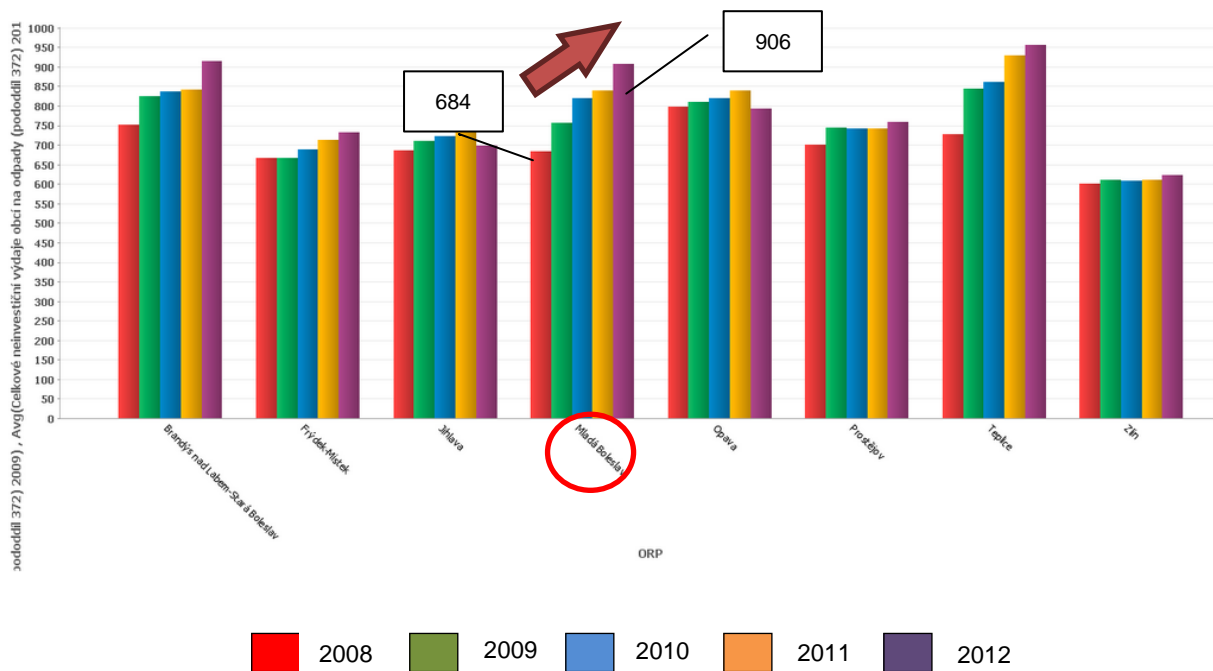
Obrázek 1: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 35 – 50 tis. obyvj.) na žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč)

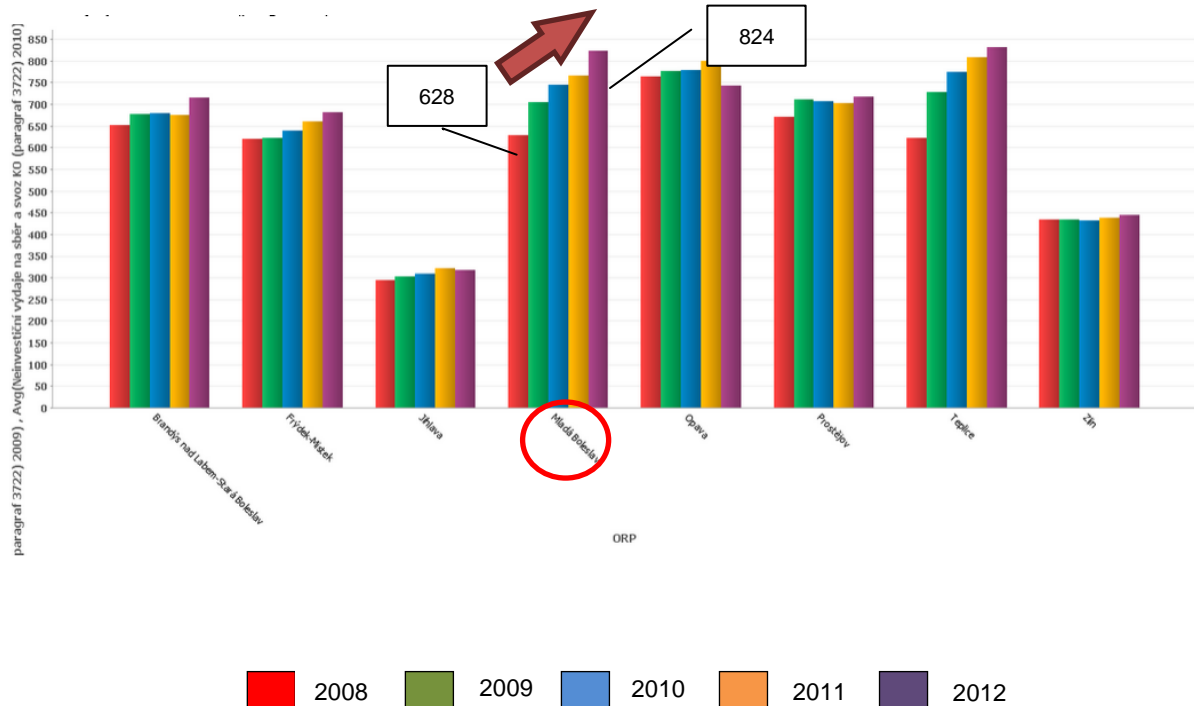
3. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu zajímavé srovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**. V obou případech dochází u mladoboleslavského obvodu k plynulému zvyšování hodnot. To dokládá i průměrná úroveň celkových neinvestičních výdajů na odpady, která dosahuje výše ca 801 Kč/obyv./rok, a průměrná úroveň neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO ve výši ca 734 Kč/obyv./rok. Viz obrázky 2 a 3, na kterých je zobrazena dosažená hodnota obvodu v roce 2008 a v roce 2012.

Obrázek 3: Celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 95 – 115 tis.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

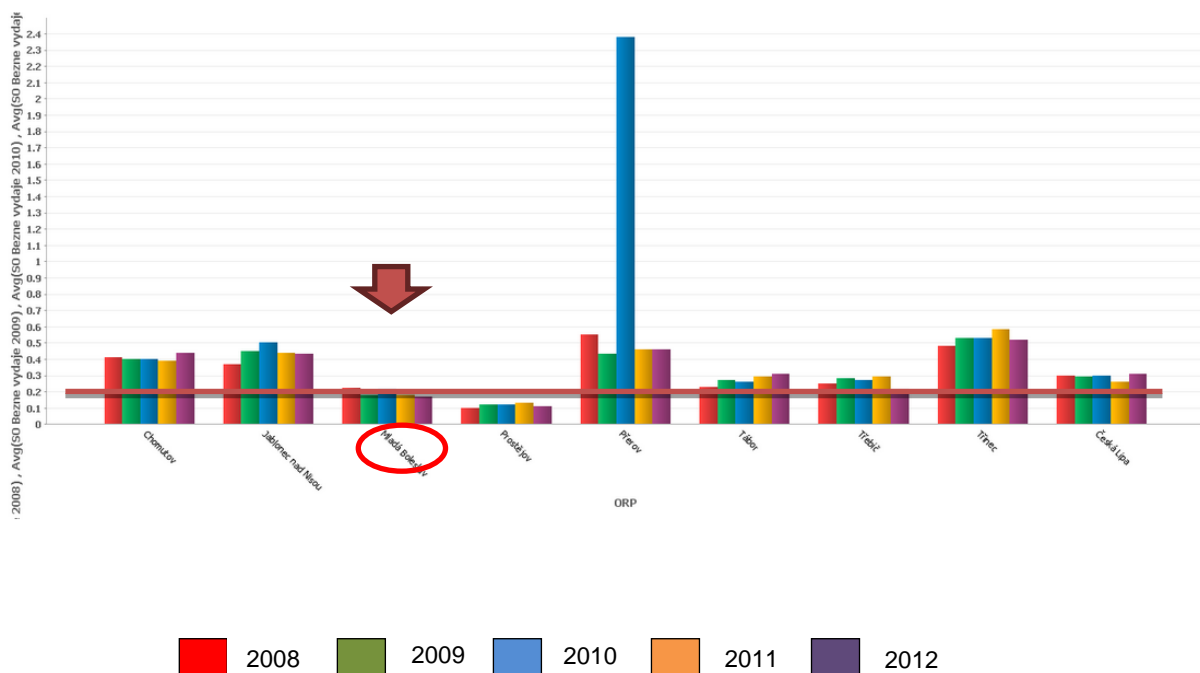
Obrázek 4: Neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 95 – 115 tis.) na sběr a svoz komunálního odpadu v období 2008 – 2012 (v Kč/obyv./rok)

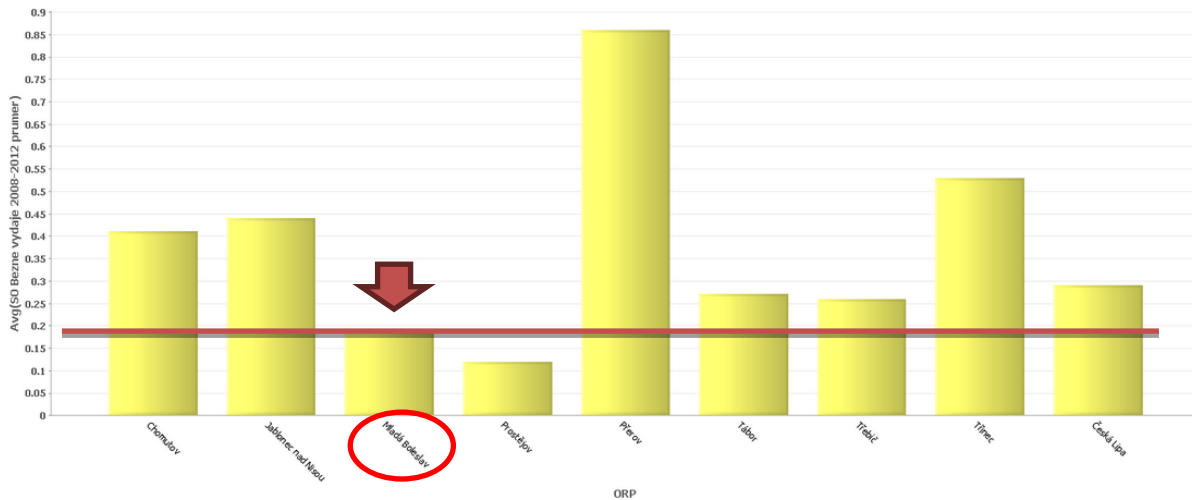
4. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. Z hlediska nákladů, které jsou spojeny s běžným provozem, vykazuje mladoboleslavský obvod po celé sledované období 2008-2012 druhé nejnižší hodnoty (po SO ORP Prostějov). Jak je dále z obrázku níže patrné, SO ORP Mladá Boleslav má stabilní úroveň běžných výdajů, jejichž absolutní výše se pohybuje v rozmezí 0,17-0,22 tis. Kč/obyv./rok. Průměr dosahuje 0,19 tis. Kč/obyv./rok (viz obrázek 6).

Obrázek 5: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 35 – 50 tis. obyv.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Obrázek 6: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 35 – 50 tis. obyv.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP MLADÁ BOLESLAV	
základní charakteristika	<p>ve Středočeském kraji správní obvod ORP Mladá Boleslav:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou patří mezi 3 největší obvody z hlediska počtu obyvatel je 3. největší spravuje nejvyšší počet obcí
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> úrovni kapitálových výdajů na žáky MŠ a ZŠ se řadí mezi obvody s nejvyššími hodnotami
odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> u SO dochází k plynulému zvyšování hodnot celkových neinvestičních výdajů na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO
sociální služby	<ul style="list-style-type: none"> mladoboleslavský obvod má ve skupině SO nízké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele, které mají stabilní úroveň

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad